

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์ การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์ หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/90

วันที่ 30 - 31 สิงหาคม 2562

จาก อบต.ปล้อง อ.เทิง จ.เชียงราย ผู้เข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 60 คน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

ได้กล่าวถึง ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเริ่มจากมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์เข้ามาดำเนินการ ในหมู่บ้านห้วยล้าน และ หมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้นำแนวทางการพัฒนาทางเลือก ใช้สร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มาเป็นอาชีพที่สุจริต

สำหรับหลักสูตรการอบรมนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมีนโยบายที่สำคัญ คือการขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา รวมทั้งสิ้น 19 อำเภอ โดยมีมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดำเนินการในการจัดฝึกอบรม

ทั้งนี้สิ่งที่คาดหวังในการอบรมนี้ คือ การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำประสบการณ์การเรียนรู้แนวทางพระราชดำริหลักการทำงาน และศาสตร์พระราชฯ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่าง เหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ปัญหาของชุมชน โดยชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด นั่นคือ สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงิน และพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ โดย โครงการร้อยใจรักษ์ได้มีการสำรวจข้อมูลจริงพร้อมทั้งการคืนข้อมูลให้ชาวบ้านรู้ปัญหาของตนเอง
4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

การจัดการระบบน้ำ

1

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้
อ่างพวงขอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่
แปลงเกษตรด้วยระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้
กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม
และชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการร่วมกับ
หน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกค่า
วัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : อ่างพวงสาธิตนี้ มีความลึกประมาณเท่าไร

คำตอบ : ความลึกที่ 2.5 เมตร

คำถาม : แหล่งต้นน้ำมีต้นกำเนิดจากที่ไหน

คำตอบ : ลำน้ำจากเขตชายแดนไทย-พม่า

คำถาม : ประปาหมู่บ้าน พบปัญหาเจอเศษตะกอน หรือ
เศษใบไม้บ้างหรือไม่

คำตอบ : จากแหล่งต้นน้ำมา เราจะมีบ่อพักน้ำกักเก็บและ
ให้น้ำเกิดการตกตะกอน และน้ำที่ใช้ในหมู่บ้าน ในแต่ละ
ครัวเรือนจะมีเครื่องกรองน้ำอยู่แล้ว จึงไม่พบปัญหาเจอ
เศษตะกอนหรือเศษใบไม้เท่าไรนัก

พืชระยะยาว ไม้ผล

2

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยได้ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต และการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : ใครเป็นผู้ติดต่อเรื่องการจัดการผลผลิต หรือ จัดหาตลาดให้

คำตอบ : ทางโครงการจะทำการติดต่อและประสานงาน เรื่องการตลาดให้ในเบื้องต้น

คำถาม : อ.เทิง มีความสูงเหนือระดับน้ำทะเลที่ประมาณ 500 เมตร จะสามารถปลูกกาแฟได้ไหม

คำตอบ : สามารถปลูกสายพันธุ์โรบัสต้าได้

คำถาม : ทุเรียนที่ทดลองปลูกในแปลงสาธิตนี้ เป็นสายพันธุ์อะไร

คำตอบ : เป็นทุเรียน พันธุ์หมอนทอง

คำถาม : กาแฟโรบัสต้าสามารถปลูกแทรกกับต้นยางพาราได้ไหม

คำตอบ : ไม่แนะนำให้ปลูกแทรก เนื่องจาก ต้นยางพารามีระบบรากลึก มีความสามารถในการดูดน้ำหรือสารอาหารได้สูง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พืชที่ปลูกแทรกจะไม่ได้รับน้ำหรือสารอาหารมากเท่าที่ควร จะทำให้ต้นกาแฟโตช้าหรือตายเพราะขาดน้ำได้

ความมั่นคงทางอาหารในชุมชน

3

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากรู้ให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปศุสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : มีพันธุ์ข้าวมีจำหน่ายไหม

คำตอบ : มีการจำหน่ายข้าวพันธุ์ กข 21 โดยชาวบ้านกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ ซึ่งจะมีการคัดเมล็ดพันธุ์อย่างดี ไม่แปลกปนกับสายพันธุ์อื่น

คำถาม : ข้าวสายพันธุ์นี้สามารถนำไปปลูกที่ อ.เทิง ได้ไหม การเพาะปลูกจะเกี่ยวกับสภาพดินในพื้นที่หรือไม่

คำตอบ : สภาพดินในพื้นที่ ก็มีส่วนเกี่ยวข้อง และหากท่านเคยปลูกข้าวสายพันธุ์อื่นแล้วนำข้าวสายพันธุ์นี้มาปลูก อาจได้สายพันธุ์ข้าวที่ปนกับสายพันธุ์เดิมที่ปลูกในแปลงได้

คำถาม : ในบ่อปลา เราสามารถเติมเศษข้าวหลังการเก็บเกี่ยว ผสมกับกับัวชพีช เพื่อเป็นแหล่งตอนให้อาหารปลาได้หรือไม่

คำตอบ : สามารถเติมผสมกับเศษวัชพืชได้

การทำปศุสัตว์

4

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์

โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

คำถาม : เป็ดไข่ มีระยะการออกไข่ถึงกี่ปี

คำตอบ : เป็ดไข่จะเริ่มออกไข่ที่อายุ 5 เดือนขึ้นไป ถึง 2 ปี แต่หลัง 2 ปีขึ้นไป เป็ดจะออกไข่ได้น้อยลง

คำถาม : เป็ดกากีแคมเบล ที่เป็นสายพันธุ์มาจากประเทศอังกฤษ ซึ่งมีสภาพที่แตกต่างกับที่ประเทศไทย เป็ดจะมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ไหม

คำตอบ : เป็ดสายพันธุ์นี้ จะมีการปรับปรุงสายพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ก่อนการนำมาเลี้ยง

คำถาม : เพราะเหตุใด ไก่ 3 สายพันธุ์ จึงออกไข่น้อย

คำตอบ : ไก่สายพันธุ์นี้เป็นสายพันธุ์ไก่ลูกผสม จึงทำให้ลักษณะเด่นในการออกไข่ไม่เด่นมากนัก และมีปัจจัยอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น อายุไก่ในการออกไข่ที่เหมาะสม รวมถึงสารอาหารที่ได้รับเหมาะสมหรือไม่

คำถาม : สูตรต้นกล้วยหมัก ต้องใส่น้ำผสมในสูตรด้วยหรือไม่

คำตอบ : ไม่ใส่น้ำผสม เนื่องจาก ในกระบวนการหมักของสูตรอาหารนี้ จะเกิดการไล่น้ำจากต้นกล้วยอยู่แล้ว

คำถาม : สูตรต้นกล้วยหมัก ที่แนะนำว่าสามารถใช้ได้ 45 วันนี้ จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่หมักเลยหรือไม่

คำตอบ : นับจากวันเปิดใช้งานวันแรกเป็นวันที่ 1

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับ ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริง เพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายมานิตย์ : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยา หมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิตรุมเร้า เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสามาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และ

มีหมอดูแลที่ดี พี่ๆ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยน

คำถาม : ยาบ้า กับ ยาม้า เหมือนกันหรือไม่

คำตอบ : เป็นยาตัวเดียวกัน เพียงแค่มีการเรียกชื่อที่แตกต่างกันเท่านั้นเอง

คำถาม : สำหรับพ่อค้ารายใหญ่ มีแหล่งรับยาเสพติดจากที่ใด

คำตอบ : จากประเทศเพื่อนบ้าน

คำถาม : คุณส่องแสงทราบแหล่งผลิตยาหรือไม่

คำตอบ : ไม่มีใครทราบแหล่งผลิตยา เพราะการค้าขายจะรับส่งต่อเป็นทอดๆ ไม่มีใครทราบที่มาที่แท้จริง

คำถาม : เคยมีความรู้สึกอยากกลับไปเสพยาเสพติดอีกครั้งบ้างไหม

คำตอบ : (คุณส่องแสง) ไม่อยากกลับไปใช้ยาอีกแล้ว เพราะรู้ดีว่ามันทรมาณมากแค่ไหน

(คุณมานิตย์) อยากเป็นผู้นำครอบครัวที่ดี และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับลูกสาว ตั้งใจเป็นอย่างดีว่าจะไม่หันกลับไปทำร้ายตัวเองอีก

การแลกเปลี่ยนภาคีราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจ

นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ และ นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักษ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหา กลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า ร้อยละ 80 และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด

ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน

ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

การแลกเปลี่ยนภาคี ราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

- ไม่มีประเด็นแลกเปลี่ยนในส่วนนี้ -

การสรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนานักกิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ได้นำกล่าวสรุปกิจกรรมการอบรมในครั้งนี้ว่า สิ่งที่ได้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งสิ่งที่สำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็ไม่สามารถพัฒนาได้ ดังนั้นการดำเนินงานของโครงการร้อยใจรักษ์ จึงเน้นการพัฒนาพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การระเบิดจากข้างใน ด้วยการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม รวมไปถึงการให้โอกาสคนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและสิ่งผิดกฎหมายได้มีโอกาสดูแลตัวเองเป็นคนดี หันมาประกอบอาชีพที่สุจริต ด้วยการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ โดยการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ชุมชนก็จะสามารถอยู่ได้ด้วยตนเอง และเมื่อชุมชนอยู่ได้ด้วยตนเองโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย ปัญหายาเสพติดก็จะค่อยลดหายไป

ทั้งนี้ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหามือในชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนานักกิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมอบงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็ไม่สามารถพัฒนาได้

เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการอบรม

1. อ่างพวงสันเขา 2 แบบ คือ อ่างพวงพลาสติก และอ่างพวงขอยซีเมนต์
2. การหาแหล่งน้ำในหน้าแล้ง เพื่อหาทรัพยากรน้ำที่แท้จริง
3. การไหลของน้ำจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ โดยใช้ระบบกาลักน้ำ
4. การบริหารจัดการน้ำ โดยการติดตั้งมิเตอร์โดย พร้อมทั้งมีคณะกรรมการดูแลน้ำ
5. การจัดการพื้นที่แบบองค์รวมแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ป่า ไร่ สวน ที่เนินเขา ที่ดอน และ ที่นา
6. การจัดตั้งกองทุนไฟฟ้า โดยให้งบสนับสนุนไร่ละ 10 บาท แต่มีมาตรการการปรับหากเกิดไฟไหม้ที่ไร่ละ 500 บาท
7. การใช้พลังงานทดแทนในแปลงการเกษตร
8. การปลูกข้าวดอกแดง เหลืองอินเดีย และ หางนกยูง เพื่อปรับภูมิทัศน์ และส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยว
9. การปลูกมะม่วง เพื่อการส่งออก
10. ส่งเสริมการปลูกกาแฟโรบัสต้า โดยให้งบสนับสนุนแก่เกษตรกร
11. การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง
12. ผลผลิตทางการเกษตรที่ได้รับมาตรฐานการรองรับ GAP
13. การจัดการพื้นที่ 1 ไร่ 1 แสน แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ บ่อปลา แปลงผักสวนครัว และปศุสัตว์
14. การปลูกข้าวพันธุ์ กข 21 (พันธุ์อีโต)
15. ลดการใช้สารเคมี โดยใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน
16. การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
17. การเลี้ยงเป็ดไข่พันธุ์กากีแคมเบลล์ ไก่ดำพันธุ์ภูพาน เป็ดเทศพันธุ์บารี่ และเป็ดเนื้อพันธุ์อีเหลียง
18. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ กองทุนยารักษา

กองทุนอาหาร และ กองทุนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน

19. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์เคลื่อนที่ เพื่อการดูแลรักษาสัตว์ พร้อมทั้งป้องกันปัญหาโรคระบาดในพื้นที่
20. การส่งเสริมการปลูกหญ้าพันธุ์เนเปียร์หวานอิสราเอล และสูตรอาหารต้นกล้วยหมัก เพื่อลดต้นทุนอาหารในการเลี้ยงสัตว์

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. นำองค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมไปเผยแพร่ให้กับชาวบ้านในพื้นที่
2. การน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
3. กฎกติกาการใช้น้ำในชุมชน และการจัดตั้งกองทุนประปาหมู่บ้าน
4. การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อการต่อรองราคาผลผลิตทางการเกษตร
5. วิธีการจัดการการเพิ่มปริมาณ และคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตร

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/90 อบต.ปล้อง อ.เทิง จ.เชียงราย

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	96.67	3.33	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	81.67	18.33	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	85.00	15.00	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	91.67	8.33	-	-
วิทยากรมีความรู้	93.33	6.67	-	-
สถานที่อบรม	93.33	6.67	-	-
สถานที่พัก	85.00	13.33	1.67	-
อาหารและเครื่องดื่ม	98.33	1.67	-	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 60 คน จาก 60 คน